

Csikkek

Miklós láncdohányos volt. Azon túl viszont teljesen igénytelen. Bármilyen cigaretta került a keze ügyébe, a végére járt. Szívott a karcsú női dohánytól kezdve az igazi proli kapadohányon át a sodrós, félig megrágott bagóig, vagy éppen a tekintélyt parancsoló szivarig mindent. Nem lehetett őt cigi nélkül még elképzelni sem. Vagy ott izzott a kis szerszám dohánytól már megsárgult ujjai között, vagy úgy lógott ki szája sarkából, mintha az a testének a része lett volna. Egyedül az e-cigarettával nem tudott megbarátkozni. Azt valahogy annyira mesterségesnek érezte, mint az alkoholmentes sört, vagy a művirágot. Nem tudott felengedni tőle, feszélyezte a gépisége.

Egyesek szerint, akik Miklóst régebb óta ismerték, valami nagy szerelmi csalódás okozta az amúgy is furcsa fiatalember dohányfüggőségét, míg mások szerint mindig is dohányzott. Azt is tudni vélték a városi mindent tudók, hogy Miklós így kívánt tüntetni a dohányzási tilalom és kedvenc helyének, a Zöldfa kocsmának a bezárása miatt. Ő maga ez ügyben mindenestre sohasem nyilatkozott. S bár olykor mintha az Andrea nevet lehetett volna elkapni egy-egy női lábón elrévedező pillanatában elejtett szavaiból, de aztán hirtelen visszarázódott a jelenbe és már folytatta is a dohányzást és a beszélgetést.

Harcos vitázó, minden téma iránt érdeklődő szelleme nem nagyon hagyott pihenőt aktuálisan választott beszélgetőtársának. Magabiztos volt, határozott, kiválóan érvelt s láthatólag hihetetlenül élvezett minden szellemi párbajt. Nem a téma volt a fontos számára, hanem a vita heve. Mintha ki lett volna éhezve az állandó kihívásokra. Függő volt, s nemcsak a dohánytól! A pórusaiban érezte választott „ellenfele” minden rezdülését. Nem volt esély vele szemben.

S minthogy a nagy beszélgetések közepette képtelen volt ülni maradni, előbb-utóbb kikeveredett beszélgetőpartnerével az utcára, ahol lendületes iramban rőtta az aszfaltot. Közben természetesen falta a cigarettákat, amelyeket korábban elrejtett magának, s amiket – beszélgetőtársának megdöbbenésével egy fikarcnyit sem törődve –, oly természetességgel rántott elő a legváratlanabb helyekről, mintha ez lenne a világ természetének a rendje. Házfalak repedéseiben, bokrok tövében, szobrok talapatában, utcai virágtartó cserépedények sarkában, régi paraszti kapuk fa eresztékei között, belső udvarok szegleteiben várakoztak különféle méretű, fajtájú cigarettái, amelyeket aztán, mint valami önkiszolgálóból csak lazán elóvett, anélkül, hogy egy percre is kizökkent volna a beszélgetésből. Tette mindezt könnyeden és póztalanul, mint ahogy egy gyermek játszik.

Különösen is csodálatos volt, hogy nikotinfüggősége ellenére mindig volt lélekjelenléte, önuralma a meglévőből néhányat félretenni ezekre a helyekre, hogy sohase kerülhessen bajba. Így aztán bizonyos idő elteltével gyűjteménye állandó készletté növekedett, amelyet már csak folyamatosan szinten kellett tartania. Csak odanyúlt a megfelelő helyre, s már folytatta is a megkezdett beszélgetést, barátságos füstfelhőt eregetve maga körül.

Furcsa szokása kezdetben megdöbbenést, később a bolondokat övező megmosolygást szült a környezetében, végül azonban mindenki tudta, sőt leste „Csikkes” Miklós – ahogy egy idő után mindenki nevezte – rejtékhelyeit. S bár egyre többen voltak, akik igyekeztek nyomára akadni dugi csikkeinek, egy olyan esetről sem tudok, amikor Miklósnak bosszankodva kellett volna konstatálnia, hogy valaki megelőzte. Pedig jelentkező lett volna bőven, de Miklós kreativitásának, az újabb és újabb helyek felfedezése terén, nem akadt párja az egész városban.

Az is különlegesség számba ment, hogy soha senki sem látta, hogy mikor rejtette el őket, mégis mindig volt „raktáron” megfelelő mennyiség. Egyesek azt feltételezték, hogy éjszakánként körbejár és feltölti a készleteit, de az erre irányuló megfigyelések sohasem vezettek eredményre.

Miklós pedig az otthonosság édes bizonyosságával élte életét egyik cigarettától a másikig, egyik rejtekhelytől a következőig, s pláne egyik beszélgetéstől a másikig. És csak füstölt, füstölt rendületlenül. S minthogy családja nem volt, s szabadúszó újságíróként munkahelyi kötöttségei sem voltak, az utca volt az élettere és a munkahelye is egyben. Ennek tudatában „lakta be” a várost, s mint ahogy az átlagember a saját otthonában biztonsággal közlekedik a dolgai között, úgy igazodott el Miklós is a városban rejtek cigarettái között. Nem is rejtekhelyekként értelmezte ezeket, sokkal inkább praktikus raktározó helyekként, ahogy más otthon a fiókokat, polcokat, szekrényeket, íróasztalokat használja. Elegáns kívülállásában nem is nagyon értette a körülötte kialakult találgatások, legendák okát, számára a dolog teljes természetességgel zajlott. Nem reagált az ugratásokra, a kérdezősködésekre, s nem volt szeme a rácsodálkozó arcok gúnyos mosolyaira sem. Számára sokkal fontosabbak voltak ezek a találkozások, amelyek idegeit teremtő borzongásra készítették. Ekkor volt elemében. S minthogy valami állandó megkésetttség érzés hajtotta, örületes tempót diktált mind az elme, mind a tüdő számára. Nem lehetett megállapítani, hogy melyik volt melyiknek a kiegészítője: a dohány a beszélgetéseknek, vagy fordítva. Akárhogy is, Miklós nem tudott jóllakni az emberekkel.

Arról senki sem tudott, hogy mit csinált akkor, amikor vidéki kiküldetésre kellett mennie – márpedig ez hetente többször is előfordult –, s idegen városokban kellett tölteni néhány napot. Rossz nyelvek szerint mindenhol voltak rejtekhelyei, de erre semmiféle bizonyíték nem létezett. Egy biztos: a cigaretta akkor is ott fityegett a szája szélén, amikor felszállt a vonatra és akkor is, amikor megérkezett valahonnan. Állítólag korábban az egész utat a restiben töltötte, dohányzott és végtelennek tűnő beszélgetésekbe ereszkedett szinte bárkivel, aki erre kapható volt. A kalauzok meg egyenesen maguk közül valónak tartották a furcsa fiatalembert, aki oly nyitott volt problémáik meghallgatására, s társnak tekintette őket. Hogy miként oldotta meg a dohányzási tilalom után a többórás utakat, tovább gyarapította a körülötte terjengő rejtélyek számát. Mert abban mindenki biztos volt, hogy a vonaton is dohányzott.

Az is különlegesnek számított, hogy sohasem dobta el a csikkeket, hanem előhalászott a zakója zsebéből egy kis ezüstszelencét és abba tette bele őket. A kis szelence azonban mintha sohasem akart volna megtelni. Mindig volt benne hely egy-egy újabb csikk számára. Nem mernék rá megesküdni, de mintha nem egy lett volna belőle!

Miklósnak még a halála is tartogatott újabb rejtélyeket. Minthogy rokonai nem voltak, amikor a hivatalos közegek feltörték elhanyagolt legénylakását az Apáca utca egyik bérházának második emeletén, egy egész halom papírdobozba gyűjtött, sőt kis jegyzetekkel ellátott csikk-gyűjtemény került elő. Ezeken a dobozokon dátumok, személyek nevei, s a legváltozatosabb témák címszavai szerepeltek megdöbbentő precizitással rendszerezve. Úgy tűnt Miklós rendre feljegyezte beszélgetéseinek fontosabb dokumentumait. Valóban csikktól csikkig élt és dolgozott. Beszélgetéseit pedig az elszívott csikkok számának megfelelően súlyozta, ami ezáltal barátságainak fokmérője is lett. Művészi szinten űzte a dohányzást, s minthogy minden művészet túlzás, ő sem tudott mértéket tartani.

A legérdekesebb mégis az a doboz volt, amelyikre csak annyi volt írva, hogy Andrea és mellette két dátum. Ebben Miklós azon magányos dohányzásainak csikkeit gyűjtötte egybe, amelyek lelke egzisztenciális ürességének az időszakára estek, amikor bezárt a Zöldfa kocsmá, s ő az utcán fetrengve a női lábak között azt az egy bizonyos lábat kereste. Irtózatos kupac jött össze e néhány hónapból. Olyan hegynyi mennyiség, amelyet elképzelni is nehéz. Mintha egész fájdalma, indulata

e kis összeaszott, görcsbe csomósodott tárgyakba töpörödött volna. E kupac maga volt a szenvedés engesztelhetetlen démonának emlékműve egy ember élete fölött, a kozmikus bánat üres valóságában.

Még évekkel később is kerültek elő újabb és újabb cigaretták a város különféle pontjain, mint Miklós életművének néma mementói. S barátai, akik egyenesen keresték e kis szomorúsághurkokat, minden egyes újabb példány előkerülésekor nagy vitaesteket rendeztek a furcsa fiatalember emlékére. S ilyenkor mintha maga a Nap is csak egy hatalmas cigaretta csikk izzó metaforájává alakult volna, ott pulzált e világvégi városka égboltján soha ki nem alvó lángolással.

Ludvig Zoltán:

Universum ciklus XII.